

Програмові вимоги з навчальної дисципліни “Аграрне право України”

Загальна частина

Предмет і система аграрного права України.

Становлення сільськогосподарського (аграрного) права як галузі права. Поняття та ознаки аграрного права України.

Предмет аграрного права як галузі права. Аграрні правовідносини, їх види. Методи правового регулювання аграрних відносин. Принципи аграрного права.

Система аграрного права. Співвідношення аграрного права з іншими галузями права.

Виникнення і розвиток науки аграрного права. Аграрне право як навчальна дисципліна.

Джерела аграрного права.

Загальна характеристика аграрного законодавства України. Особливості аграрного законодавства на сучасному етапі.

Поняття і види джерел аграрного права. Конституційні засади аграрного права України. Закони в системі джерел аграрного права. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела аграрного права, основні напрями їх регулювання.

Характеристика, види і юридична сила локальних правових актів в сільському господарстві. Перспективи вдосконалення аграрного законодавства України.

Суб'єкти аграрного права.

Поняття і класифікація суб'єктів аграрного права.

Сільськогосподарські підприємства як суб'єкти аграрних відносин: поняття, ознаки, види. Правовий статус державних та комунальних сільськогосподарських підприємств.

Правове становище аграрних господарських товариств. Правовий статус об'єднань підприємств в сільському господарстві.

Загальна характеристика правового статусу громадян як суб'єктів аграрних відносин.

Правове становище колективних сільськогосподарських підприємств.

Закон України “Про колективне сільськогосподарське підприємство”: загальна характеристика. Поняття та ознаки колективного сільськогосподарського підприємства.

Порядок створення та державної реєстрації колективного сільськогосподарського підприємства. Статут колективного сільськогосподарського підприємства. Правовий статус членів колективних сільськогосподарських підприємств.

Підстави та порядок припинення діяльності колективних сільськогосподарських підприємств.

Правовий статус сільськогосподарських кооперативів.

Історія розвитку та законодавче регулювання сільськогосподарської кооперації в Україні.

Поняття та основні ознаки сільськогосподарських кооперативів. Типи та види сільськогосподарських кооперативів. Порядок створення сільськогосподарських кооперативів. Права та обов'язки членів сільськогосподарських кооперативів.

Порядок припинення діяльності сільськогосподарських кооперативів.

Правове становище фермерського господарства.

Загальна характеристика Закону України “Про фермерське господарство”. Поняття та ознаки фермерського господарства.

Порядок створення фермерських господарств. Земельні відносини у фермерських господарствах. Правовий режим майна у фермерських господарствах. Господарська діяльність фермерських господарств. Припинення діяльності фермерських господарств.

Правове регулювання ведення особистих селянських господарств

Загальна характеристика законодавчого регулювання ведення особистих селянських господарств. Поняття та ознаки особистого селянського господарства. Відмінність особистого селянського господарства від фермерського господарства.

Земельні відносини в особистому селянському господарстві громадян. Правове регулювання майнових відносин в особистих селянських господарствах. Господарська та інша діяльність особистих селянських господарств. Припинення діяльності особистих селянських господарств.

Державне регулювання сільського господарства.

Поняття та принципи державного регулювання сільського господарства України. Форми і методи державного регулювання сільського господарства.

Система органів управління у сфері сільськогосподарського виробництва. Правовий статус Міністерства аграрної політики України. Місцеві органи управління у сфері сільського господарства.

Особлива частина

Правове забезпечення соціального розвитку села.

Законодавче регулювання пріоритетності соціального розвитку села.

Організаційно-економічні та правові заходи, що забезпечують пріоритетність соціального розвитку села. Заходи по культурно-побутовому обслуговуванню села. Пільги у фінансовому забезпеченні села і АПК.

Правове регулювання використання земель у сільському господарстві.

Склад земельного фонду України. Поняття земель сільськогосподарського призначення. Пріоритет земель сільськогосподарського призначення в системі інших категорій земель.

Суб'єкти сільськогосподарського земле використання. Форми власності на землі сільськогосподарського призначення. Користування землями сільськогосподарського призначення.

Права та обов'язки суб'єктів аграрного землевикористання. Плата за землю: земельний податок і орендна плата. Правова охорона земель у сільському господарстві. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам Підстави та порядок відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва.

Правовий режим майна сільськогосподарських підприємств.

Загальна характеристика відносин власності в сільському господарстві.

Правовий режим майна колективних сільськогосподарських підприємств і сільськогосподарських кооперативів. Майнові фонди колективного сільськогосподарського підприємства та сільськогосподарського кооперативу. Правовий режим майна сільськогосподарських товариств. Фонди сільськогосподарських товариств.

Правовий режим майна державних та комунальних сільськогосподарських підприємств. Законодавче регулювання приватизації майна державних сільськогосподарських підприємств.

Правове регулювання внутрішньогосподарського управління сільськогосподарськими підприємствами.

Загальна характеристика внутрішньогосподарського управління сільськогосподарськими підприємствами в сучасний період. Зміст колективного самоврядування сільськогосподарських підприємств.

Система органів управління колективного сільськогосподарського підприємства. Система органів управління сільськогосподарського кооперативу. Система органів управління сільськогосподарським товариством. Особливості управління державними та комунальними сільськогосподарськими підприємствами. Повноваження зборів і ради працівників виробничо-господарського підрозділу.

Правове регулювання виробничо-господарської, фінансової і зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств.

Поняття і зміст виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. Спеціалізація сільськогосподарського виробництва.

Правове регулювання фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств. Оподаткування сільськогосподарських підприємств. Законодавче регулювання зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств.

Правове регулювання трудових відносин у сільськогосподарських підприємствах.

Загальна характеристика і особливості правового регулювання трудових відносин в сільськогосподарських підприємствах. Правове регулювання внутрішнього (трудового) розпорядку в сільськогосподарських підприємствах.

Поняття і особливості оплати праці в сільськогосподарських підприємствах. Правове регулювання охорони праці в сільському господарстві.

Правове регулювання дисципліни праці в сільськогосподарських підприємствах. Дисциплінарна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств. Матеріальна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств.

Договірні відносини аграрних суб'єктів

Поняття, види та особливості договірних зобов'язань в АПК. Загальна характеристика договірних відносин по реалізації сільськогосподарської продукції.

Договори матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств. Договори виробничо-технічного обслуговування в сільському господарстві. Договірні відносини аграрних суб'єктів з приводу меліоративного та агрохімічного обслуговування.

Захист прав сільськогосподарських товаровиробників

Загальна характеристика та основні способи захисту прав сільськогосподарських товаровиробників в сучасний період. Правове регулювання юридичної служби в сільськогосподарських підприємствах. Права та обов'язки юридичної служби сільськогосподарських підприємств. Судовий захист прав аграрних виробників.